

Gebirah

Časopis farnosti Kráľovnej rodiny 1/2026

Časopis Farnosti Bratislava–Kráľovnej
rodiny, Teplická
Vydané s podporou občianskeho združenia
HEXADRON o.z.

Číslo: 1 /2026

Redakčná rada:

ICLic. Mgr. Ing. Vladimír Mikulec PhD.
Hana Baloghová
Michal Halenár
Tomáš Horváth
Dominik Štefanička
Jakub Vanacký
Zuzana Vaškovičová

Autori textu:

Hana Baloghová
Michal Halenár
Tomáš Horváth
Martin Mosný
Dominik Štefanička
Jakub Vanacký

Foto obálka: Pavel Meluš

© Ľubo Závodný

Fotografie a ilustrácie:

Marek Podolinský – logo
Fra Angelico – Zvestovanie
Tomáš Horváth
Michal Halenár (Človek a viera)
Martin Gálik
Archív farnosti Teplická

Vydané 24. 9. 2026

Náklad: 100 ks

online vydanie uverejnené na stránke
teplicka.org

Adresa:

Rímskokatolícka cirkev
Farnosť Bratislava – Kráľovnej rodiny
Teplická 10323/2
831 02 Bratislava

e-mail: gebirah@teplicka.org

Web: teplicka.org

Obsah

Editoriál	3
Gebirah	5
Corpus Christi custodiat me in vitam aeternam	7
Živé spoločenstvo	14
Oáza pokoja a prijatia	17
S katechétkou pri kávičke	20
Pre deti	21
Zamyslenie	22

Editoriál

VLADIMÍR MIKULEC

Dostáva sa nám do rúk prvé číslo nášho farského časopisu. Možno si kladieme otázku, aké miesto má tlačené médium v čase, keď väčšinu správ prijímame cez internet, webové stránky a sociálne siete. Práve v digitálnej dobe však môže mať takýto časopis osobitný význam. Nechce nahrádzať existujúce komunikačné kanály farnosti, ale vhodne ich dopĺňať a rozširovať. Je pozvaním zastaviť sa, čítať pokojnejšie a hlbšie vnímať život nášho farského spoločenstva.

Ako každé komunitné médium, aj farský časopis má pomáhať budovať povedomie o tom, čo sa vo farnosti deje: o sláveniach, stretnutiach, službách, aktivitách, radoostiach i výzvach. Prináša priestor na svedectvá, povzbudenie, rozhovory, spomienky, pozvánky aj poďakovania. Môže byť mostom medzi generáciami, medzi tými, ktorí sú v centre diania, a tými, ktorí sa pre vek, chorobu alebo iné okolnosti zapájajú menej.

Veľkou výhodou printového média je jeho dostupnosť. Nie každý farník používa internet alebo sleduje farský Facebook. Časopis sa môže dostať do domácností, stretiek či k jednotlivým farníkom, ale aj k hľadajúcim, ktorí potrebujú cítiť, že v ich okolí existuje spoločenstvo kresťanov, ktoré je pre nich otvorené. Tlačené slovo má aj dlhšiu životnosť: možno sa k nemu vrátiť, odložiť si ho, požičať alebo darovať ďalej.

Veríme, že farský časopis posilní našu spolupatričnosť, lokálnu identitu a vedomie, že farnosť netvorí iba múry kostola, ale predovšetkým ľudia. Nech sa stane nástrojom informovania, povzbudenie a pozvania k aktívnej účasti na živote komunity.

Nech nás spája aj povzbudí.

Vladimír Mikulec,
farár

Gebirah

Zdá sa vám názov nášho farského časopisu zvláštny alebo cudzí? Starobylé židovské slovo Gebirah v sebe ukrýva kľúč k pochopeniu nášho farského patrocínia – Kráľovnej rodiny. Vo fiktívnom rozhovore vám priblížime starobylú inštitúciu kráľovnej matky (Gebirah) a aké je prepojenie medzi týmto titulom, Máriou a archanjelom Gabrielom.

MICHAL HALENÁR

Prečo má ten časopis taký divný názov?
Tebe sa nepáči? Prečo sa Ti zdá byť divný?

A prečo by sa mi mal páčiť... to slovo som nikdy nepočula...
Je to totiž veľmi staré židovské slovo.

Prečo by ale malo byť názvom nášho farského časopisu? Každý si bude z toho len robiť sran-du.

Je to dosť možné. Ale to slovo súvisí s patrocíniom (zasvätením) našej farnosti Kráľovnej rodiny. Pokúsim sa ti to vysvetliť. Archanjela Gabriela poznáš, však? Jeho meno má spoločný slovný základ ako Gebirah. Písali sa dokonca rovnako.

Ako sa to mohlo písať rovnako?
Písali sa ako GBR. Židia používali iba spoluhlásky.

Ako potom vedeli, kedy majú čo prečítať?
Ten, kto čítal Písmo, musel ho dobre poznať. Musel poznať kontext a teda vedieť, kedy ktoré samohlásky doplniť.

A povieš mi už konečne, čo to slovo znamená?
Znamená to moc, sila, udatnosť... Pri Gabrielovi – Boh je moja sila, pri Gebirah – mocná pani – titul, ktorý v Judskom kráľovstve patrilo výlučne kráľovnej matke (pozri napr. Jer 13,18).

Mária, jednoduché dievča z Nazareta, sa zrazu považovala za kráľovskú matku?
Či zrazu, alebo kedy si to uvedomila, neviem.

Povedal jej to práve archanjel Gabriel. Slova-
mi „Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida.“
(Lk 1,32).

Ako to z toho mala pochopiť?
Poznala Písmo. Vedela, čo to znamená. Žili v očakávaní Mesiáša, ktorý mal byť potomkom kráľa Dávida. Mária bola zasnúbená s Jozefom, ktorý pochádzal z Dávidovho rodu. Tak, ako prijala to, čo jej archanjel Gabriel zvestoval, tak postupne prijala aj svoju rolu kráľovnej matky. A tak potom aj konala.

Konala ako kráľovná matka? To som si nikde nevšimla.

O činoch Panny Márie nám Písmo toho veľa nehovorí. Určite však vieš, čo urobil Ježiš v Káne Galilejskej. Máriino orodovanie „nemajú vína“ nie je len žiadosťou o pomoc. Je to prejav autority matky v „kráľovskom dome“ jej Syna (porov. Jn 2, 1–11). Mária oroduje tak ako sa za svoj ľud prihovárali kráľovné matky zo Starého zákona. Leží jej na srdci dobrý priebeh svadby.

Tak, že sa postarala o to, aby mali čo piť? To má byť obrazom nášho patrocínia?

Táto udalosť naozaj prepája titul Kráľovnej matky s našou Kráľovnou rodinou. Pôvod tej oslavy nebol hriechy. Bol súčasťou radostného prežívania svadby. Vzniku novej rodiny. Jej príhovor sa prenáša do každej našej (aj farskej) rodiny. Do všetkého, čo v nej na slávu Božiu spoločne robíme a prežívame.

No, krásne si si to vymyslel. Vybásnil si nejaké predobrazy, a teraz sa do nich snažíš napasovať to, čo sa Ti najlepšie hodí...

Ani ja som o predobrazoch nevedel a stále o nich viem veľmi málo. Prvýkrát ma to zaujalo, keď som si prečítal knižku, ktorú mi požičal Juraj, keď bol u nás ešte diakonom. "Predobraz je skutočná osoba, miesto, vec alebo udalosť v Starom zákone, ktorá vopred naznačuje niečo väčšie v Novom zákone. Predobrazy skúma typológia, veda o predobrazoch Krista v Starom zákone (pozri tiež KKC 128-130)." (1, str. 21) "Typológia na každej strane Písma odhaľuje jeho skrytý rozmer. Podrobným štúdiom zisťujeme, že Boh píše dejiny rovnako, ako človek píše slová. ... Typológia oslobodzuje. Jej zásluhou prestávame chápať biblické texty otrocky bez kontextu s ostatnými časťami Biblie a s Tradíciou." (1, str. 63).

Toto ma dosť nudí... a vôbec tomu nerozumiem.

Pridám však predsa ešte jeden citát, na ktorý nás upozornil jeho autor pri návšteve našej farnosti v januári minulého roku: "Predobrazy Márie nachádzame v Eve, matke všetkých žijúcich; v kráľovnej matke za vlády Izraela, ktorá orodovala u kráľa za ľud krajiny; ..." (2, str. 30).

Biskup František Trstenský? Prečo ste sa rozprávali práve o kráľovnej matke?

Spomenul to práve v súvislosti s prepojením na naše patrocinium Kráľovnej rodiny.

Neviem, prečo mi tu tolko kážeš. Má to pre mňa celé niečo znamenať?

V Káne Galilejskej dostane Matka od Syna pomerne chladnú, strohú odpoveď. Nenechá sa tým však nijako vyvieť z miery. Neurazí sa, nenechá sa odradiť, nediskutuje, nevyjednáva, ale koná. Inštruuje tých, ktorí majú na starosti obsluhovanie hostí: "Urobte všetko, čo vám povie." (Jn 2, 5). Nevie, čo bude nasledovať. Ale vie, že jej syn urobí to, čo On bude považovať za najlepšie.

Hmm...

Sú to posledné slová, ktorá máme v Písme od Panny Márie zaznamenané. Podľa Tradície je udalosť v Káne Galilejskej považovaná za začiatok Ježišovho verejného pôsobenia. Mária sa stiahne do úzadia a dáva do popredia svojho Syna.

Vidíš, tiež by si si mohol z toho zobrať príklad a už ma prestať poučovať.

Použitá literatúra:

Hahn, Scott; Kto si Mária? Božia Matka v Božom slove; preložila Antónia Drobcová; Bratislava, Redemptoristi, 2006

Trstenský, František; Mária z Nazareta - Matka môjho Pána; Kežmarok, Tlačiareň Kežmarok 2019

Synodálna cesta, ktorú odštartoval pápež František, má u nás vo farnosti už viacero konkrétnych výsledkov.

Napríklad otvorenie dialógu medzi Cirkvou a súčasným umením, alebo aj rozšírenie činnosti našej farskej charity.

K tomuto spoločnému cieľu - spoločnému synodálnemu kráčaniu, chceme prispieť aj na stránkach nášho farského časopisu. Chceme byť priestorom, kde sa navzájom počúvame. Napíšte nám, čo sa vám na časopise páči, čo by ste v ňom chceli čítať, alebo čo môžeme vylepšiť.

Vaše reakcie a podnety očakávame na adrese **gebirah@teplicka.org**.

Ďakujeme, že kráčate s nami!

Corpus Christi custodiat me in vitam aeternam

Zhovárame sa s dôstojným pánom Vladimírom Mikulcom, farárom našej farnosti. ICLic. Mgr. Ing. Vladimír Mikulec PhD. sa narodil v Bratislave a kňazskú vysviacku prijal 15. júna roku 2013. Pôsobil ako kaplán vo Vrakuni, Devínskej Novej Vsi, Blumentáli, ako administrátor v Borskom Mikuláši a aktuálne je farárom bratislavskej farnosti Kráľovnej rodiny na Teplickej. Okrem toho pôsobí ako cirkevný sudca.

TOMÁŠ HORVÁTH

Narodili ste sa v roku 1978, kňazskú vysviacku ste prijali v roku 2013, boli ste už v zrelom veku, 35 rokov. Narodený v socializme, dospievali ste v 90. rokoch. Ako to bolo? Ste sídliskové dieťa, typická bratislavská rodina, katolícka, alebo zmiešaná, prípadne ste konvertita?

Ja som klasické bratislavské sídliskové dieťa z Dúbravky. Mama sa v mladom veku ako 10-ročná prisťahovala do Bratislavy, s celou svojou rodinou, predtým bývali v Bernolákove. Otec je od Nových Zámkov zo Semerova. Do Bratislavy sa presťahoval, keď sa spoznal s mamou.

Čo sa týka hľadania alebo viery, ja som vlastne obrátenec, so mnou sa obrátili aj rodičia.

Po páde socializmu sme začali chodiť na nábožko a vytvorili sa stretká.

Zo začiatku som tam bol s kamarátmi a potom, samozrejme, človek začne hlbšie rozmýšľať, hľadá zmysel a cieľ života, prečo sme tu, kam nás Pán Boh volá. Takže to je vec, ktorá sa u mňa vyvinula v období dospievania.

Vaši rodičia sa obrátili spolu s vami?

Rodičia boli takí veriaci, že verili v Pána Boha, ale nechodili do kostola, všetko sa potom tak

nejako posunulo. Mama bola domovníčka v paneláku, kde sme bývali, a otec bol stavebný robotník. Boli z jednoduchých pomerov, mali svoju vieru, ale nikdy úplne pravidelne nechodili do kostola. Z ich života sa vytratil návyk.

Lebo jedna vec je uvedomovať si, že potrebujem Božiu milosť, preto prichádzam do Božieho chrámu. To už vyžaduje hlbšie rozmýšľanie, že viem, prečo to robím. Že to nerobím iba zo zvyku. Ale to, čo ma potom drží, je aj to, že mám dobrý návyk. A niekto sa dostane do tej situácie, že prestane chodiť do kostola.

Vie, že by mal, ale ťažko je znovu nadobudnúť ten dobrý návyk, aby znova chodil do kostola.

Najskôr sme my ako chalani chodievali do kostola. Ja a moji bratia, a potom s nami občas aj rodičia.

Kolko máte súrodencov?

Mám troch súrodencov, bratov. Jedného staršieho a dvoch mladších.

Všetci sú v manželstve?

Najstarší je ženatý, a mladší sú slobodní. To je taká zaujímavá vec. Teraz sa mnohí mladí

neženia,. Asi im je dobre tak, ako sú. (úsmev)
Dôležité je, že ak zostanú slobodní, aby neboli len starými mládenkami, ale slobodnými pre Božie kráľovstvo.

Máte veľmi široké vzdelanie. Technické, právne, teologické. Vždy ste boli pilný študent? Bavila vás škola?

Keď som bol na základnej a na strednej škole, tam som skôr behal po vonku s deckami, čiže moc som tomu štúdiu nedal.

Ale mal som ten dar, že som si zapamätal všetko, čo bolo v škole. Doma som sa nepotreboval špeciálne učiť. V škole som to aj bez toho nejako zvládol. Na vysvedčku som vždy mal zopár trojok.

Tak normálne ma štúdium chytilo až na vysokej škole. Zapojil som sa aj do vedeckých činností a nejak ma to potom poslalo na dráhu doktorandského štúdia.

Boli ste doktorandom ústavu hydrológie Slovenskej akadémie vied. Hydrológia je taká zvláštna vec. Vybrali ste si ju, pretože vás zaujímal tento smer?

Študoval som na stavebnej fakulte odbor vodné hospodárstvo – vodné stavby. To sa potom delilo na jednotlivé smery a ja som bol práve na katedre hydrológie a vodného hospodárstva. Na ústave hydrológie som vlastne pokračoval v tom, čo som študoval na vysokej škole.

Lebo keď je človek mladý, celkom nevie, čo bude a kam ho to smeruje. Ja som išiel tak, ako ma to smerovalo.

Keď ešte zostaneme pri vzdelaní a pri technických smeroch, je zjavné, že ste aj zručný. Máte veterána, ste motorkár. Mali ste priestor na toto hobby, niečo rozobrať, postaviť, venovať sa motorom?

To bolo tak, že vtedy boli škodovky ľahko dostupné, tak my chalani v Dúbravke sme mali každý nejaké to svoje auto. Stretávali sme sa vonku, niekde na parkovisku, kde nás nikto nerušil, a tam sme autá rozoberali, skladali, mali sme takú partiu. Čiže to bolo skôr o partii a tam sme si vypestovali túto záľubu.

V tom čase, keď ste študovali technický smer, tak už ste rozmýšľali nad teológiou a nad kňazstvom?

Ja som o kňazstve rozmýšľal, dalo by sa povedať, už od strednej školy. Bola to jedna z mojich normálnych myšlienok, že by som si mohol vybrať túto cestu. Nikdy som to úplne nezavrhol, ale ani som nemal takú istotu, že viem iste, že táde. A prišlo to až cez doktorandské štúdium, kde som si uvedomil, že Pán Boh ma volá do kňazstva.

Aj som sa zveril nášmu pánovi farárovi, ale on ma povzbudzoval, aby som si najprv dorobil doktorandské štúdium. Ja som už aj 2–3 roky predtým chcel odísť, ale on ma presviedčal, aby

som dokončil ten doktorát, lebo je istým odkazom na zrelosť človeka, že nenecháva veci, ktoré začal, nedokončené.

Keď prejdeme k tomu rozhodnutiu pre kňazstvo, povedali ste teraz, že to bol pán farár v Dúbravke, ktorý vám povedal, aby ste dokončili jedno štúdium a potom sa rozhodli ako ďalej. Chcel vám dopriať čas na rozlišovanie?

Áno, on mi dával také impulzy. Napríklad mi dal napísať eseje. Každý mesiac som odovzdal esej na nejakú tému, kde som napísal, ako o tom rozmýšľam.

Mal taký dobrý pastoračný spôsob, ako rozvíjať človeka do hĺbky. Aj ten systém, že človek rozjíma každý deň nad Božím slovom.

Ktorý to bol kňaz?

Profesor Stanislav Vojtko. Bol farárom v Dúbravke, biblistom a učil v seminári biblikum.

Čiže on vám robil osobnú formáciu?

Áno, tam boli stretnutia mladých a ja som bol v jednom z tých stretnutí.

Čo bolo pre vás rozhodujúce, že nejdem týmto smerom, nejdem do manželského vzťahu, nejdem sa venovať vede a technike, ale pôjdem po kňazskej ceste? Čo bolo to finále?

Ja si myslím, že to vážne rozhodnutie prišlo na duchovných cvičeniach. Každý rok som chodil na duchovné cvičenia, ale práve tie dva roky predtým, ako som vstúpil do seminára, boli o povolání a tam ma to asi tak posunulo.

Uvedomil som si, že proste nemôžem stále byť vo fáze, "že však niekedy sa rozhodnem niečo urobiť", ale že raz musím jednoducho vykročiť do neznáma aj s tým vedomím, že neviem, čo to prinesie a že neviem úplne všetky premenné spočítať. Ale ten krok musím urobiť a musím sa rozhodnúť.

Pocítil som to Božie volanie a chcel som odpovedať a toto ma tak posunulo. Podľa mňa tie duchovné cvičenia...

Keby ste sa charakterizovali, je pre vás vlastnejší spôsob mať veci spočítané a mať veci pod kontrolou, alebo skôr je vám bližší práve ten krok do neznáma?

Mám rád, keď má všetko svoj systém. To znamená, že skôr som človek, ktorý si potrebuje naplánovať veci a chcem, aby to bolo podľa toho plánu. Ale vždy počítam s tým, že jedna vec je plán a druhá vec je, ako tá skutočnosť bude potom vyzeráť.

Podľa mňa vždy treba mať plán a potom to už prispôbujem tej skutočnosti, do ktorej sa dostanem. Nemôžeme byť strnulo v nejakom nastavení, treba byť flexibilný v tom, čo život prináša.

Na Teplickej ste 3 roky. Keď idete zo súdu, rekolécie alebo z návštevy rodičov, hovoríte, idem na faru, alebo idem domov?

Keď idem na návštevu k mame, tak poviem, že ja už musím ísť domov. Takže už je to také. Je dôležité, že človek má niekde miesto, kde je zakorený a kde prežíva svoj život.

Ste tu 3 roky, ste tu rád?

Myslím, že áno. Každé miesto má svoje čaro a veľmi ťažko sa z neho odchádza. Myslím si, že dispozícia kňaza pre misiu a pre to, aby šiel tam, kde ho biskup posiela, je nutná, ale v tej chvíli, keď sa má človek zbaliť a odísť, tak je to vždy ťažké. Tie vzťahy si nesieme ďalej a je vždy náročné, keď človek opúšťa miesto, na ktorom si už zvykol a má tam svoje vzťahy. Najhoršie je podľa mňa sťahovať sa. Viem, že na každom mieste budú dobrí ľudia, ktorí potrebujú kňaza, ale to, že človek musí odísť, je náročné vždy.

Viackrát ste použili slová vzťahy alebo ľudia, dobrí ľudia. Vnímate sa ako vzťahový človek? Potrebujete pre ten dobrý život druhých ľudí okolo seba?

Áno. Myslím, že každý človek potrebuje vzťahy, lebo sme tak stvorení. Keby sme nemali vzťahy, tak vlastne nežijeme. Život je definovaný vzťahmi, tam je tá láska, ktorá sa dáva. Je to nuda, keď človek nemá vzťahy, a vlastne nežije, len živorí. Jednoducho život sa nedá žiť bez vzťahu. Máme vzťah k Bohu, áno, to prežívame, ale človek potrebuje aj tie ľudské vzťahy. Sme stvorení tak, že potrebujeme vzťahy s ostatnými ľuďmi.

Pozrite, ako sa milujú, pozrite, ako sú jeden za druhého ochotní umrieť, kým tamti sú ochotní skôr jeden druhého zabiť. Poznáte ten citát? Dá sa to žiť v pestrom spoločenstve kňazov tu na Teplickej? Aktuálne tu žijete traja, pôsobíte tu piati – šiesti.

Ja myslím, že máme dobré spoločenstvo kňazov, pretože sa snažíme vyjsť si vzájomne v ústrety. Každý je iný v tých svojich daroch, ktoré má a možno aj vidí veci inak. A vidím aj ich snahu prispôbiť sa tomu, ako to nastavím. Keďže mám úlohu, aby som to riadil, vidím ich snahu, aby to fungovalo, tak nevznikajú problémy, že by sa niekto z nich zaťal. (úsmev)

A ako to funguje? Keď sa stretnete pri obede, pri raňajkách alebo máte porady?

Väčšinou si všetko povieme pri obede, keďže ich máme spoločné. Stretávame sa samozrejme aj iným spôsobom. Ale každý deň sa určite stretáme pri obede, keď niekto nie je preč, tak spolu obedujeme a to je taký dlhý obed, že sa nielen je, ale aj rozpráva.

Teplická je niekedy charakterizovaná ako "spoločenstvo spoločenstiev". Funguje tu veľmi veľa rôznych modlitbových skupín, stretiek, prebiehajú rôzne aktivity.

Je niečo z toho vašou srdcovkou, čo proste máte rád, že sa toho rád zúčastníte, alebo že sa na to tešíte, niečo, čo je vám prirodzene blízke?

Najviac pripravujem na sviatosti. To znamená, že mám birmovancov a prvoprijímajúcich, takže tam sa angažujem najviac. Myslím, že aj s mladými sa mi dobre pracuje, to je ešte také prirodzené, keď je človek mladší. Uvidíme, ako sa to bude vyvíjať v čase. (úsmev)

Dôležité je vedieť všetkým dať priestor, aby mohli vytvárať spoločenstvá, v ktorých sa cítia doma a aby mali k dispozícii jedného z kňazov. Ja sa ešte stretávam s otcami, ktorí majú stretnutie v utorok.

Tak ste odpovedali aj na tú ďalšiu otázku, ktorá veková skupina je vám najbližšia, mladí, rodiny, dospelí, konvertiti?

Áno, mladí, ale malo by to smerovať do rodín. Čím je človek zrelší ako kňaz, tak by mal viac chápať, že rodiny sú základom farnosti. To znamená, že cez mladých zachytávame vlastne rodiny. Je to tá najlepšia možnosť, ktorú máme.

Napríklad, keď je kňaz niekde v obci, kde nikto nechodí do kostola, kňaz pritiahne tie rodiny cez deti, ktoré chodia do školy. To je primárny spôsob misie na takých územiach, ktoré sú prázdne, kde nikto nechodí do kostola. Tam sa ten kňaz vlastne snaží tie rodiny integrovať cez prípravu na sviatosti. Tým pádom niektorí sa zachytia a zostanú tam po tých pripravách aj s rodinami. Takže to je taký bežný spôsob, ako sa dostať cez mladých k rodine.

Vtedy to má zmysel, keď sa z toho prirodzeného vzťahu preniesieme k tomu, že človek si vnútorne uvedomí, že potrebuje vzťah k Bohu.

Niekedy nebezpečenstvo stretiek mladých je, že zostanú len na prirodzenej úrovni, čo je málo. Lebo keď z toho veku vyrastú, nepokračujú ďalej a neodnesú si to, čo je potrebné. Takže je to dobré na začiatok a je to dôležité, no okrem prirodzených vzťahov to musí viesť aj k nadprirodzenému.

Aj u mňa to bolo tak, že to prirodzené je v tom, že ja tam chodím rád kvôli tomu, aby som bol na stretku s kamarátmi, ale musím potom prísť k tomu, keď pochopím, že potrebujem Krista, aby môj život mal zmysel. Vtedy to má zmysel, vtedy to naozaj splnilo svoj účel, keď to nezostane len pri tom, že sa rád stretávam, ale že ma to posunie trochu hlbšie.

Ste farárom vo funkčnej zabehanej farnosti, kde sú omše plné. Čo je najväčším rizikom pre farára vo farnosti, kde veci fungujú? Čo je v tej chvíli najdôležitejšie?

Keď veci fungujú, vždy môžu fungovať lepšie, čiže to je vec toho, že nezostanem spokojný s tým, čo je, ale som stále otvorený na nejakú invenciu. Dalo by sa povedať, že keďže žijeme v čase, všetko má svoju životnosť. Niektoré veci dozrievajú, niektoré proste končia a niektoré nové musia začať. Čiže stále tam musí byť to, že si všímame, ako ten život beží a čo je aktuálne a čo už končí. Aby nezostalo niečo len tak, bez zmyslu. Lebo aj tie stretky majú zmysel vtedy, keď prinášajú nejaké ovocie. A keď neprinášajú ovocie a je to len také, že sa ľudia stretávajú a nič z toho nie je, tak vtedy to potrebuje nejaký reštart.

Keďže ste tu už tri roky, máte nejakú predstavu o tom, kde by mohla byť Teplická o 5 alebo 10 rokov, ako by mohla vyzeráť?

Ja by som to videl v tom, keď hovoríme aj o synodalite a o veciach s ňou spojených, aby človek, ktorý dostáva niečo v stretku, mal túžbu potom aj dávať.

To znamená, že nielen jednotlivci, ktorí sú akční,

začnú niečo robiť a potom jeden robí 10 vecí, ale že každý by si mohol niečo zobrať. Každý má nejaký dar a môže jednu malú vec robiť pre spoločenstvo. Bol by som rád, keby sme sa vo farnosti k tomuto nejako dostali, že tí, čo sa stretávajú, nie sú len tí, ktorí pasívne prijímajú, ale vedia sa aj zapojiť do niečoho. V tomto je vlastne živá farnosť.

Nemá len tých, ktorí prijímajú, že sa stretáva 10 stretiek a všetci sú recipienti, ale že každý môže niečo dať. A to nemusí byť veľká vec, ale keby každý mal vždy nejakú malú zodpovednosť, tak toto je také dobré posúvanie sa dopredu. Myslím si, že to aj vieme, že sa to darí, že to je vec, ktorá potom posúva aj farnosť a úplne inak to vyzerá, keď mám nejakú zodpovednosť. Lebo keď nemám zodpovednosť, tak to vedie k pasivite a úpadku.

Aký citát ste mali na primičnom oznámení?

Fúha, keby som ja vedel. Mám tie obrázky, mal som tam 3 citáty, lebo som mal 3 rôzne obrázky, ale už si nepamätám. (úsmev)

Počas štúdia ste získali cenu rektora za vynikajúcu diplomovú prácu na tému Mesiášske znamenia v Evanjeliu podľa Jána. Vybrali ste si Jána, pretože je ťažký alebo preto, že je iný?

Bola to jedna z ponúknutých tém, ktorá sa mi páčila a chcel som robiť diplomovú prácu z biblika. Tým, že môj pán farár bol biblista a on nás to učil, tak som mal taký dobrý ťah na to, a u neho som diplomovú prácu aj robil.

Nakoniec sa to takto podarilo, lebo som mal rád jazyky, aj gréčtinu. Sám som robil preklady z originálu tej state. V tej chvíli ma to bavilo. Prácu odporučili rektorovi univerzity, ale museli o tom rozhodnúť na katedre biblika.

A je Evanjelium podľa Jána vaše oblúbené?

Myslím, že áno, ono je také teologické. Už nevysvetľuje jednotlivé udalosti, ktoré sa stali, ale ide do hĺbky a snaží sa vyčítať z toho, čo sa stalo, tú teológiu, čo tým Pán Boh chce povedať.

Váš oblúbený svätý?

No, myslím, že Don Bosco je každého oblúbený svätý, (úsmev) to je taký základ, on mal ten ťah. Ale potom, keď už som študoval teológiu, tak sa vynorili rôzni takí tí múdri svätci. Dnes je napríklad sviatok sv. Bonaventúru, ten je zaujímavý, aj jeho teológia.

Svätý Tomáš Akvinský, a potom sú tí mystici, kde človek len pozerá. Katarína Sienská alebo Ján z Kríža, kde človek rozmýšľa nad vecami,

ktoré sú neuchopiteľné len ľudskou múdrosťou. Aj František Saleský, to je taký zaujímavý svätec spojený s Don Boscom.

Rôzne spirituality súvisia aj s možnosťou výberu nás laikov. Internet je plný zamyslení, katechéz a kázní, filozofov a teológov. Komu sa nepáčila nedeľná kázeň, môže si vypočúť ďalších desať...

To, čo je dôležité na svätej omši, je "Božie slovo", to, čo prečítame. Nedeľná kázeň je ponuka konkrétneho kňaza, ktorú si vypočujem a môžem si z nej niečo vybrať. Ak si z nej nechcem niečo vybrať, Božie slovo ma môže osloviť iným spôsobom. Čiže svätá omša nie je o kázni, aj keď je to taká prirodzená vec, pretože človek tomu rozumie. Svätá omša je o tom mystériu, že Kristus nám dáva svoju milosť, ktorú môžeme my prijímať na každej svätej omši a tá milosť vychádza z Božieho slova a z obety Kristovho Tela a Krvi, to je podstata svätej omše. To, že tam kňaz povie kázeň, je to, čo ho zachytilo a chce odovzdať tým, ktorých má okolo seba. Ale toho, ktorý to počúva, možno osloví nejaká úplne iná vec, ktorú kňaz ani nechcel povedať, ale to jedno slovo ho nejako oslovilo, zastavilo a možno ho posunulo, čiže kázeň je ponuka. Takto to treba vidieť, ako ponuku, z ktorej si môžem vybrať.

Z tejto ponuky internetu niečo využívate? Sledujete niečo? Alebo máte nejakého inšpiratívneho súčasníka?

Ja zvyknem čítať nejaké exegézy k Svätému Písmu, lebo to nás posúva, aby sme Sväté Písmo chápali. Ale aj nejaké knižky, kde sú homílie, ale dôležité je, že tá homília má byť homília daného kňaza. To nemá byť niečo, čo si zoberiem z internetu, ale môže ma to inšpirovať, to áno. Aj na internete sú dobré veci, ale kňaz nemá zobrať celú kázeň, ktorú tam nájde, ale aspoň nejaká myšlienka ho môže osloviť, môže ho posunúť ďalej.

Vždy je dobré, že si niečo prečítame. Je vždy plus niečo viac vedieť, ako zostať s tým, čo už máme. Ja sa nebránim tomu niečo si pozrieť alebo prečítať, ak mám na to čas, čo býva problém. (úsmev) Ale na nedeľnú svätú omšu si vždy niečo pozriem buď na internete alebo v knižkách. Nejakú myšlienku, ktorá ma osloví a ktorú môžem potom rozvíjať.

Je kňaz je v prvom rade vysluhovateľ sviatostí pre cirkevné spoločenstvo, ktorý prináša sviatosť zmierenia, Eucharistiu?

Kňaz je ten, ktorý primárne vysluhuje sviatosti, ale farár má už aj inú funkciu.

Tam je ten rozdiel. Keď je niekto farár, tak je otec farnosti. Ako je úlohou rodičov starať sa o deti, výchovu, vzdelanie a žiť manželským životom, tak je primárnou úlohou kňaza sprostredkovanie Božej milosti cez sviatosti.

Ale okrem toho, že sme rodičia, tak máme aj iné pracovné funkcie. Ja mám funkciu, že som farár, kaplán má úlohu kaplána, ktorý je spolupracovník farára. Keď je niekto farár, už nemá len úlohu, ktorá mu plyní z kňazstva, ale má k nej pripojenú úlohu v spoločenstve farnosti. Farár má úlohu sprevádzať spoločenstvo, ktoré mu bolo zverené. Je pastier tej časti Božieho ľudu pod vedením biskupa. Čiže má zverený ľud, za ktorý je zodpovedný.

Tak navyše nad tú úlohu sprostredkovateľa milosti má úlohu otca, ktorá spočíva v tom, že je mu zverený Boží ľud.

Vy sa väčšinou usmievate. Máte dobrú náladu?

Neviem, ja to mám asi také prirodzené, že mi to tak dobre padne. Mám radšej, keď sme v pohode. (úsmev)

Kde hľadáte pohodu, pokoj, energiu? Bežne ľudsky, aj duchovne?

Tak, jednak sa stretávame s kňazmi v spoločenstvách, so spolužiakmi, niekedy vybehneme niekde spolu. Takže také prirodzené ľudské veci. A potom zrelaxujem aj na výletoch na motorke alebo niekde, kde sa dá ísť.

A to sa vždy dá zaradiť do denného programu. Tiež si niekedy pozrieme film. Máme tu spoločný premietач, tak máme občas také večery s ostatnými kňazmi.

Oblúbený film?

Ja mám rád akčné, dobrodružné filmy. Tam si oddýchnem. Tých je veľa.

Oblúbená kniha?

Keď som bol mladší, tak som čítal veľa beletrie, Verneovky, Traja pátrači, Traja mušketieri..

Teraz, keďže nemám veľa času, tak väčšinou si niečo pozriem. Keď čítam, tak čítam niečo odborné. Zvyčajne nejakú právnu literatúru alebo niečo do homílie. Radšej si oddýchnem a pozriem si niečo.

Čiže kniha nie je dobrý darček pre vás?

Nemal by som na ňu čas.

Hudba?

Hudbu mám rád. Ale tiež nemám vybrať, že presne toto počúvam. Keď je tá hudba melodic-

ká... Musí to byť pekné. Ja viem, že každý inak definuje to, čo je krásno. Ale všeobecne, keď je to pekné, tak tá hudba sa mi páči.

Vy máte rád aj liturgickú hudbu a spev, spievate na sv. omši aj cez týždeň. Máte zvučný hlas, spievate rád?

Áno.

Je to pre vás dôležité, z hľadiska toho, že to je pekné v liturgii, alebo spievate pre radosť?

Tak v prvom rade je spev v liturgii odporúčany. Vlastne celá liturgia by mala byť spievaná. A keď ju recitujeme, tak to je výnimka, by sa dalo povedať. Ale už je taký zvyk, že je rýchla doba. Čiže pastoračne sa prispôbujeme.

Pretože celá svätá omša sa dá spievať. Aj čítania. Všetko. Nič by sa nepovedalo. A tým, že niečo rozprávame, to sa prispôbujeme tejto dobe, ktorá je rýchla. Je nemožné sedieť štyri hodiny v kostole. Takže to je vlastne taká výnimka, keď sa liturgia recituje. Všeobecné odporúčanie je spievať liturgiu. Tiež to závisí od stupňa slávenia.

To sa týka aj liturgie druhého vatikánskeho koncilu?

Áno, všetkej liturgie. Keď sa pýtate, čo je jazykom liturgie, jazykom liturgie je spev.

Čiže nie latinčina, ale spev. Pretože je to vyjadrenie, že chcem Boha osláviť. Liturgia sa spieva nie preto, že sa mi to páči, ale je to súčasťou Božej slávy. A človek bol stvorený na to, aby oslavoval Boha. Odpoveďou na to je liturgia.

Liturgia je vlastne ľudský spôsob oslavy Boha. Oslavovať Boha môže človek aj nejakým iným spôsobom, ale liturgia je ten najvznešenejší spôsob, ako to robiť. Ale tým, že sme pastorační, musí to byť prispôbené danej dobe a situácii.

Niekedy môže byť spievané evanjelium ťažko pochopiteľné...

Keď sv. Augustín hovorí, že kto spieva, dvakrát sa modlí, tak originálny citát je "kto dobre spieva, dvakrát sa modlí". Takže tam vynechávame to slovo „dobre“ a potom to tak môže dopadnúť. (smiech)

Hoci sv. Augustín myslí na náš duchovný stav, dobre spievať znamená spievať v milosti posväcujúcej.

Spomenuli ste latinčinu. Latinčinu máte tiež rád?

Áno.

„Corpus Christi custodiat me in vitam aeternam.“ Telo Kristovo nech ma zachová pre večný život. Túto modlitbu kňaza pred sv. prijímaním hovoríte po latinsky a hovoríte ju nahlas. Prečo?

Je to súkromná modlitba kňaza. Všetky tie súkromné tiché modlitby, ktoré sa kňaz modlí, sa môže modliť po latinsky, lebo sú vlastne jeho súkromné modlitby. Každý by sa mal pred sv. prijímaním pomodliť. To, že to kvázi počuje mikrofón, je sekundárne.

A môže to niekoho povzbudiť do modlitby.

Jeden český kňaz povedal, že je rozdiel nosiť reverendu na Morave a v severných Čechách.

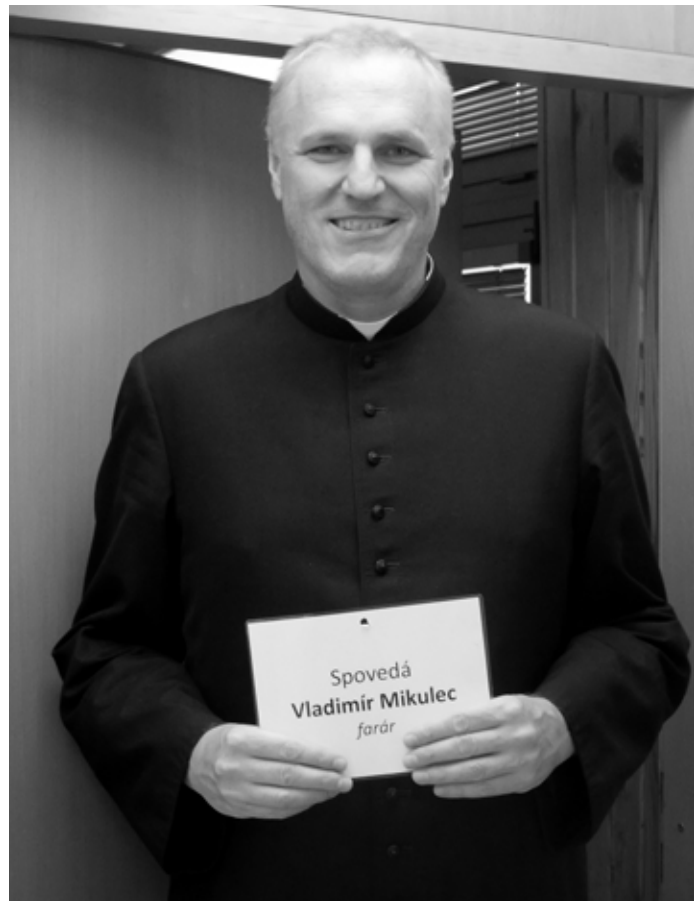
Vy nosíte reverendu v Bratislave. Čím je pre vás tento odev?

Kňazská reverenda poukazuje na identitu kňaza a vyjadruje jeho pripravenosť do služby. Má v sebe aj istú funkciu ochrany pred pôsobením Zlého. Jej použitie vyžaduje od kňaza zrelosť, pretože je svedectvom jeho viery, za ktorou má pevne stáť, ale vyžaduje aj rozumnosť, pretože nemáme „hádzat perly pred svine“, to znamená znepokojovať tých, ktorí majú nesprávnu predstavu o Bohu a Jeho Cirkvi.

Preto všeobecne v meste sa kňazská reverenda nezvykne používať tam, kde sa nevykonáva liturgická alebo administratívna činnosť kňaza. Ale aj v týchto situáciách by mal kňaz vyjadriť svoju pripravenosť do služby aspoň kňazským civilom, teda rímskou košelou s kolárikom. Kňazský odev sa nezvykne nosiť pri športe a rekreácii.

Latinčina, kadidlo, reverenda, niekedy pôsobia ako synonymá niečoho starého a prežitého. Cítite dnes veľké napätie v Cirkvi. Tvorí sa tábory a nezmieriteľné skupiny. Ako vnímate toto napätie a ako z toho von?

Liturgická reč, kadidlo a odevy kňazov vyjadrujú posvätno a boli staré už aj v dobe Pána Ježiša, ktorý všetky tieto veci prijímal. Učeník Božieho kráľovstva vynáša zo svojho pokladu veci nové i staré a napätie, ktoré z toho plynie v Cirkvi, vždy bude, lebo vyplýva z toho, že je živá a neustále sa obnovuje. Každý skutok v sebe nesie úmysel, s ktorým ho konáme a prostriedky, ktoré naň využijeme. Ak sú úmysel aj prostriedky v poriadku, celý skutok je dobrý. Teda ak je v liturgii úmyslom služobníka, zodpovedného za slávenie, oslava Boha a legitímne prostriedky, ktoré si môže na to vyvoliť, sú podľa jeho rozumného uváženia primerané slávnostnosti úkonu a okolnostiam, potom je všetko v poriadku.

Liturgia má svoj poriadok a za jeho správne a primerané uplatnenie vždy zodpovedá ten, ktorý je ustanovený, aby ju podľa platných liturgických a kánonických noriem konal.

Mám ešte jednu otázku. Krstom sme boli všetci pomazaní za kňaza, proroka a kráľa. Trúfnete si na nejaké proroctvo?

Prorokmi sme vtedy, keď učíme. Čiže úlohu proroka majú aj rodičia, každý, kto má nejakú zodpovednosť za iných.

Máme tri úlohy, kňazskú, prorockú a kráľovskú. Kráľovská je to isté, čo pastierska, prorocká je to isté, čo učiteľská. Tá kňazská zostáva kňazskou.

V Starom zákone bol kráľ označený ako pastier a prorok ako ten, ktorý vyučuje. Vždy, keď učíme o viere, sme podobní tým prorokom, ktorí učili vyvolený národ, aby kráčať podľa toho Božieho. Najlepšie učíme dobrým príkladom.

Vtedy sme prorokmi, keď ten život je mojím proroctvom.

Vtedy nemusím nič povedať.

Živé spoločenstvo

Farnosť, ako pojem, sa nedá celkom zmestiť medzi kostolné múry, či hranice na mape. Označuje ďaleko viac než organizačnú jednotku diecézy. Farnosť tvorí i farské spoločenstvo. To občas nájdeme pri jednom stole – jedálenskom alebo ping-pongovom, inokedy na výlete, pri hre, rozhovore či pri práci. Niekedy je preto farnosť hlučná a plná smiechu, inokedy pokojná a nenápadná. A práve chvíle, keď sa stretneme aj inak než v kostolnej lavici, nám pripomínajú, že farnosť nie je iba miesto alebo koncept, ale predovšetkým spoločenstvo ľudí, ktorí môžu spoločne rásť.

Táto rubrika bude preto venovaná akciám, ktoré sa udiali v poslednom období, a zároveň krátkemu predstaveniu akcií, ktoré sa ešte len chystajú.

JAKUB VANACKÝ

Udialo sa:

Farský splav: Táto akcia narazila tento rok na prekážku nevodáckeho charakteru – konkrétne sa jej nemohlo zúčastniť dostatočné množstvo ľudí. Hoci sa splav nekonal, nahradila ho séria grilovacích večerov pre rodiny i jednotlivcov, zastrešených našou farou a organizovaných Jozefom Ševcechom. Veríme, že o rok už na vlnách!

Zborový výlet: Už po šiestykrát sa uskutočnil výlet zboru, ktorý si zvolil názov „Zbor Branislava Bukovského“, keďže práve jemu vďačíme za prvé impulzy k vzniku zboru a za podporu, ktorú nám prejavoval. Na výlete sa zišli zboristi

od detského veku až po „señority“ (ako označila naša najmladšia zboristka skúsenejšie členky). Hudba a smiech nás opäť spojili naprieč generáciami. Tento vzácny spoločný čas plný hudby, rozhovorov a humoru sme mohli prežiť vďaka

sestrám františkánkam od Premenenia Pána. Aj ich sme snád trochu potešili našim spevom pri svätých omšiach či pri prípravách na nadchádzajúce zborové angažmány.

Farský tábor: Detské farské leto prinieslo tento rok týždeň plný hier, vytvárania nových aj utužovania starých priateľstiev, modlitby a spoločných zážitkov. Tentoraz nás tábor preniesol do sveta starovekého Egypta, kde sme počas celého týždňa objavovali nielen jeho tajomstvá, ale aj niečo viac o sebe, druhých a Bohu. Nechýbali veľké hry, výzvy, večerné programy, ani chvíle, na ktoré sa bude ešte dlho spomínať. Ďakujeme všetkým deťom, animátorom, rodičom a podporovateľom, ktorí boli súčasťou Detského farského leta.

Bodka za letom: Koniec leta tradične patrí spoločnému krátkemu výletu rodín – Bodke za letom. Je to čas, keď sa nikam veľmi neponáhľame: pri spoločnom jedle, hrách, výlete či večernom posedení sa prirodzene stretávajú rôzne gene-

rácie a vzniká priestor na vzťahy, na ktoré počas roka často nie je toľko času. Súčasťou víkendu býva aj spoločná modlitba a svätá omša či katechéza pána farára alebo diakona, ktoré

dávajú oddychovým dňom aj duchovný rozmer. Bodka za letom tak nie je nabitým programom, ale najmä príležitosťou byť spolu – oddýchnuť si, porozprávať sa, spoznať sa o niečo viac a uzavrieť leto v kruhu živého spoločenstva našej farnosti.

(U)deje sa:

Hody: Alebo presnejšie výročie posviacky nášho kostola je vlastne oslavou toho, že chrám nie je len budova, ale miesto, ktoré sa rokmi naplňa príbehmi ľudí. Farské hody vo Farnosti Kráľovnej rodiny na Teplickej sú každoročne príležitosťou stretnúť sa so súčasným farským spoločenstvom i s bývalými kňazmi v kostole a aj pri občerstvení

pred ním – a pripomenúť si, že dôvod na oslavu máme vlastne všetci.

Púť ružencových bratstiev do Šaštína: Modlitba ruženca býva mnohokrát tichá a nenápadná. Raz do roka sa však veľké množstvo jednotlivcov stretne na jednom mieste. Púť ružencových bratstiev do Šaštína je pozvaním vydať sa na cestu – nielen kilometrami do národnej baziliky, ale možno aj o kúsok ďalej vo vlastnom duchovnom živote.

Cyklus synodálnych diskusií: Synodalita sa ľahko zmení na slovo, pri ktorom človek prestane počúvať ešte skôr, než ho niekto dopovie. Cyklus synodálnych diskusií organizovaných v našej farnosti Dorotou Sadovskou chce ísť opačným smerom: nie iba poučovať, ale vytvoriť priestor na otázky, zdieľanie rozdielných skúseností, pozorné počúvanie i rozhovor o tom, akou Cirkvou sme – a akou by sme mohli byť.

Červená streda: Červená streda pripomína ľudí, pre ktorých viera nie je samozrejmosťou ani pohodlnou súčasťou života, ale niekedy dôvodom na prenasledovanie, stratu domova či života. Červené svetlo preto nie je dekoráciou. Je jednoduchým a viditeľným gestom solidarity s prenasledovanými kresťanmi a všetkými, ktorí trpia pre svoju vieru – nech je akákoľvek.

Rorátne sväté omše: Adventné roráty majú zvláštnu atmosféru: vonku je ešte tma, mesto sa len prebúda a v kostole už svietia sviece. A keď nás po rannej svätej omši čakajú spoločné rorátne raňajky, skoré vstávanie má ešte jeden dobrý dôvod navyše. Možno práve pri čaji, káve či tradičných párkoch bude čas na tie najlepšie adventné rozhovory.

Hádanka pre veľkých

Rozhovor na modlitbách matiek:

„Máš tento rok okružliny?“

„Nie, prvočíselniny.“

„Nenaťahuj ma, čo to je?“

„Zisti si.“

Na druhý deň:

„Tak už viem, čo je prvočíslo, ale je tam viac možností tvojho veku.“

„Máš pravdu, pridám indície: ciferný súčet môjho veku je 7, ciferný súčet roku narodenia je deliteľný číslom 7, ciferný súčin roku narodenia je deliteľný číslom 27.“

„No to už fakt nemám čo iné robiť, len sa hrať s tvojimi číslami.“

Na tretí deň:

„Počuj, skvelá rodinná zábava! Ale našli sme dve riešenia.“

„Naozaj, nevšimla som si. Tak posledná indícia: pápežom v čase môjho narodenia bol Pavol VI.“

„Hurá, mám to!“

Máš rokov a narodila si sa v roku“

„Šikulka! Uhádneš aj presný dátum? Súčet dňa a mesiaca je 13. V ten deň roku 352 v Ríme nasnežilo.“

Uhádla. Aj vy uhádnete?

Tešíme sa na odpovede!

Posielajte nám ich prosím na emailovú adresu nášho farského časopisu: gebirah@teplicka.org

Oáza pokoja a prijatia

Pred dvadsiatimi rokmi tu nepoznali nikoho, dnes tvoria neodmysliteľnú súčasť našej farskej rodiny. Architekt a stavebná inžinierka, ktorých dala dokopy práca.

Dlho nemohli mať deti, a tak si dve adoptovali. V súčasnosti im už robia radosť aj dve malé vnúčatá. Taký je príbeh manželov Ivana a Alžbety, ktorí sa s nami podelili o svoje zážitky a dojmy zo spoločenstva veriacich na Teplickej.

DOMINIK ŠTEFANIČKA

Teplická – Farnosť kráľovnej rodiny. Čo vám napadne ako prvé, keď počujete toto slovné spojenie?

A: Hneď mi prídu na um slová ako rodina, prijatie, duchovno, príjemná atmosféra, pestré aktivity. Oficiálny názov našej farnosti je ozaj príznačný – chodí sem veľa rodín, navzájom sa poznáme, po omši sa vždy pred kostolom dobre pozhovárame. Máme prosto nádherné vzťahy a priateľstvá, pričom sa stretávame aj mimo chrámu na rôznych akciách a výletoch.

I: Osobne ma vždy kostol na Teplickej fascinoval po architektonickej stránke. Bol ozaj perfektne vymyslený, čo som oceňoval už pri jeho návrhu. Rozhodne má svoj šmrnc a umelecký dojem.

Stavba kostola je pomerne zložitý proces, v rámci ktorého treba zosúladiť množstvo detailov. Skúste nám to trochu priblížiť z pozície odborníka. Je napríklad pravda, že sa na území Nového Mesta pôvodne plánovalo so stavbou dvoch katolíckych kostolov?

I: Áno, miestny úrad najskôr strategicky vytypoval územia a následne aj vyhlásil architektonické súťaže na dva plánované chrámy – jeden na Teplickej, druhý na Ľudovom námestí.

Oba kostoly mali byť dimenzované na kapacitu 200 ľudí. Paradoxom je, že z oboch projektov

sa napokon podarilo úspešne zrealizovať ten na Teplickej, hoci spočiatku sa to javilo presne naopak. Panovali obavy ohľadom možnej búrky nevôle zo strany rezidentov priľahlého sídliska, ktorým nemusela byť predstava kostola vo vnútrobloku priveľmi lákavá.

Čo sa nakoniec zmenilo?

I: V parku na Ľudovom námestí bol kedysi bufet. Jeho majiteľka rozpútala v okolitej štvrti veľkú podpisovú akciu proti postaveniu kostola. Súčasťou plánovaného projektu bola totiž aj vývarovňa pre ľudí bez domova, z ktorej mali niektorí obavy. Na základe petície a výsledkov následného referenda sa investor nakoniec rozhodol ustúpiť (ako oficiálne dôvody protestnej akcie sa uvádzajú nedostatočná informovanosť miestnych obyvateľov, nezabezpečené finančné krytie projektu, či snahy o zachovanie zelene v rámci verejného parku¹ – pozn. autora).¹

A na Teplickej sa teda nič podobné nedialo?

I: Na počudovanie všetkých, nie! Hoci som sa potom dozvedel, že nejaké protesty predsa len boli, ale na stavbu kostola našťastie nemali žiaden vplyv, keďže sa už medzičasom začalo s terénnymi prácami. Teplická je maličká a úsporná, lebo sa tak chcelo, aby to veľa nestálo. Momentálne však v širšom okolí kostola neustále pri

Manželia Koleničovci na Farskom plese 2018

búdajú nové bytovky a tak prirodzene vyvstáva otázka, pokiaľ bude kapacita kostola ešte únosná. Šesť nedelňých omší vo farskom kostole o niečom svedčí.

Ľubomír Závodný (hlavný architekt kostola na Teplickej) si nesmierne pochvaloval spoluprácu s vdp. Herényim a jeho farskou radou plnou inšpiratívnych ľudí.² V nasledujúcom období však vinou istých okolností došlo k nepatričnému zásahu do vizuálu kostola, v rámci ktorého sa udialo množstvo zmien bez súhlasu samotného autora stavby.

Aké náročné je pre architekta nájsť správneho balansu medzi svojou umeleckou víziou a požiadavkami farníkov, resp. užívateľov chrámu?

I: Nikto učený z neba nespadol – aj my architekti sa neprestajne vzdelávame, cestujeme do zahraničia, absolvujeme rôzne kurzy. Z toho všetkého potom aj vychádzame pri našich návrhoch. Pri tvorbe kostola je samozrejme dôležitá aj spolupráca s liturgistami. Ak sa to takto uzavrie (odsúhlasí kompetentnými komisiami) v štádiu návrhu a projektu, nemala by byť potom už možnosť pre nikoho svojvoľne, bez súhlasu autora, vykonávať zásahy a zmeny do diela – obchádzaním ustanovení legislatívy – Autorského zákona.

Naša farnosť je pomerne mladá, hoci už má čoto za sebou. Ako si spomínate na vaše začiatky na Teplickej?

A: Pôvodne sme bývali v Petržalke, takže sme navštevovali rôzne iné kostoly. Keď sme sa sem presťahovali, vedeli sme, že je tu blízko Teplická, no ani vo sne by nám nenapadlo, ako rýchlo nás miestni farníci prijmú medzi seba. A to chcem nesmierne oceniť – od úplného začiatku sme sa na Teplickej cítili ako doma. Ľudia spoznali, že sme tu noví, tak nás hneď oslovili. Aj vďaka rôznym akciám pre rodiny sme si rýchlo vytvorili priateľské vzťahy, ktoré pretrvávajú dodnes.

I: Naša farnosť mala aj tú výhodu, že bolo medzi nami veľa talentovaných osôb, ktoré dokázali obohatiť chod farnosti o nádherné sprievodné programy.

A: Máš pravdu, súčasťou našej komunity je mnoho vzácných ľudí. A každý z nich neváha priložiť svoju ruku k dielu. Funguje to na výbornú.

Ako si máme predstaviť tento proces začleňovania sa do farskej komunity? Existuje nejaký návod aj pre dnešné mladé rodiny, ktoré k nám postupne prichádzajú a snažia sa nájsť svoje miesto vo farskom spoločenstve?

A: Vnímam to tak, že do istej miery som i ja sama chcela prispieť, no človek niekedy potrebuje určitý impulz, aby nabral odvahu a vydal sa tým správnym smerom. Dnes som napríklad pravidelnou lektorkou, no zo začiatku som z toho mala strach. Moju čitateľskú premiéru si môžete predstaviť v tom duchu, že nemal kto čítať, tak to dali mne. Po omši, keď sme sa už tradične rozprávali pred kostolom, za mnou prišiel vdp. Bukovský a energicky nadhodil: „A vy prečo viac nečítate? Veď máte takýto dar! Odteraz budete čítať!“ Tieto slová povzbudenia na mňa neskuťtočne zapôsobili.

I: Ja poviem iný príbeh. Naš syn túžil od malička miništrovať. Vzhľadom na jeho diagnózu, kedy zvykol svojou kinetikou obsiahnuť celý kostol, sme z toho mali ako jeho rodičia značné obavy. Tu však prišiel vdp. Šantavý, ktorý si ho zobral pod patronát s prísľubom, že naňho dohliadne a nemáme sa strachovať. I tak sme mali počas prvej omše stiahnutý žalúdok z predstavy nášho syna oscilujúceho okolo oltára. Opak bol pravdou. Janko tam celý čas zbožne stál, „svätožiara nad hlavou“, poslúchal všetky kňazove usmerenia.

Ktoré sprievodné akcie a podujatia organizované v našej farnosti patria medzi vaše obľúbené?

I: S veľkým nadšením a radosťou sa každoročne zúčastňujeme Veľkonočnej krížovej cesty v prírode. Nádherná akcia, ktorá v sebe spája duchovné zamyslenia s pobytom v prírode. Pri spiatočnej ceste sa navyše vytvára priestor na zblíženie sa s neznámymi ľuďmi a budovanie vzájomnej jednoty. S vymenúvaním akcií by som však vedel pokračovať: farský ples, Retro párty,...

A: Pre mňa sú to určite Modlitby matiek, spevokol, ružencové bratstvo, rodinné výlety...

I: Netreba zabudnúť na výlety miništrantov s otcami, na tie mám ďalšie pekné spomienky. Pekné spoločenstvo otcov, synov a „otca“ – kňaza.

Nehodno opomenúť ani duchovných otcov, ktorí sa o nás starajú. Manažovať všetky aktivity a podujatia spojené s našou farnosťou chce riadnu dávku ochoty a flexibilitnosti. Na ktorých kňazov pôsobiach na Teplickej radi spomínate?

A: V ťažších rodinných chvíľach nás mimoriadne podržal vdp. Póša. Cítila som z neho veľkú ľudskosť a záujem. Vždy ma dokázal sústredene vypočuť, hoci možno práve vtedy nemal čas a po-

náhlal sa preč. Ale aj všetci ostatní boli vzácni, každý mal svoju špecifickú charizmu, ktorá bola prínosom.

I: Ja by som konkrétne vypichol vdp. Bukovského. Stále mám pred očami scény v podaní „Typickej bratislavskej rodiny“, prostredníctvom ktorých vedel úžasne obohatiť svoje kázne na detských svätých omšiach. Vdp. Kováčik zasa organizoval rôzne zahraničné výlety, splavy,... Na vdp. Uváčikovi som oceňoval jeho starostlivosť o faru ako celok.

A: V podstate všetci tunajší kňazi sa príkladne starali aj o naše zomierajúce matky. S láskou ich pravidelne chodili zaopatrovať, nebohá mama sa na ich návštevu vždy tešila. Aj na našich súčasných kňazoch sa mi páči ich priateľskosť, pozitívny prístup a neutíchajúci úsmev na tvári. Špeciálne by som chcela vyzdvihnúť vdp. Mosného, ktorý je pre mnohých z nás veľkým povzbudením a vzorom v nesení ťažkého kríža.

Treba férovo uznať, že pár rokov dozadu bývali lavice nášho kostola plnšie. V čom sa podľa vás zmenila doba a ako pritiahnúť mladých ľudí späť pred bohostánok?

A: Moja skúsenosť hovorí, že to, čo priťahuje ľudí najviac, je radosť. Ono sa to ľahko povie, však vidíme, čo sa deje vo svete, koľko zloby je okolo nás. Pravá radosť ale nepramení z nášho okolia. Keď som prežívala ťažšie obdobie, ľudí oslovilo, že som sa aj napriek tomu usmievala. Mojou nádejou a pravou radosťou je jedine Boh. On je nad všetkým, všetko vidí a vie. Aj napriek tomu, že som na míle vzdialená od svätosti, viem sa radosť z daru viery, ktorý som od neho dostala. Do kostola chodím s vnútorným pokojom a radosťou, a nie preto, že je nedeľa a ja musím. Myslím, že práve toto oslovuje ľudí. Keď nás druhí vidia pred chrámom, ako sa rozprávame a máme sa radi, ako si pomáhame a tvoríme spoločenstvo, možno aj to je pre nich istá forma svedectva, ktorá ich postupne pritiahne smerom k Bohu.

I: Pravý príklad kresťanskej lásky.

Použitá literatúra:

1 <https://banm.sk/data/page/banm.sk/28659/janu-ar-februar-2014.pdf>

2 <https://www.slovoplus.sk/architekt-lubomir-zavodnymojim-klientom-pri-stavbe-kostola-je-sam-boh>

Manželia Koleničovci na Retropárty 2019

S katechétkou pri kávičke

Opakovanie z hodín náboženstva
alebo čo sa preberalo vtedy, keď ste chýbali.

HANA BALOGHOVÁ

Keď som ako osemnásťročná začala chodiť do kostola, vôbec som nerozumela „liturgickému telocviku“. Postav sa, posad' sa, klakni si, znova hore, znova dole ... A k tomu ďalšie cviky – búchanie do hrude, potom predklon, ale len chvíľu (ako dlho? mám napočítať do päť, či do desať?). Prečo sa mám postaviť, keď ja by som radšej ešte dlho zbožne a pokorne klačala? Prečo sa mám viditeľne udieľať do prís, keď v duchu všetky svoje hriechy úprimne, ale naozaj úprimne ľutujem?

Postupne som sa naučila, čo a kedy robiť. A neskôr som pochopila, prečo to tak robiť. Takže – prečo všetci rovnako? A prečo treba pri tom toľko cvičiť?

Odpoveď na prvú otázku vyplýva z „masovosti“ svätej omše. Omša je spoločná bohoslužba zúčastnených. Nie je to moja súkromná meditácia či individuálne duchovné cvičenie. Pri omši máme veľkú šancu naplniť Ježišovu výzvu k jednote. Nie je to vždy jednoduché, však? Skúste sa s ostatnými modliť v jednotnom tempe Otče náš, keď máte z jednej strany pretekára a z druhej mystika. Nemožné! Bohu však nič nie je nemožné a nejako to nakoniec všetci spoločne zvládneme. Inak, toto ma stále znova udivuje, prekvapuje, naplňa bážňou a radosťou: je nás v Cirkvi viac ako miliarda rôznych individualít, obrovský zástup, ktorý sa už dve tisícročia potáca dejinami; niekedy váhavo brzdí, niekedy odvážne vyráža vpred ... no stále udržiava naplánovaný smer. Na omši v našom kostole sa nás stretne len zopár z tej miliardy, tak naozaj nemôže byť problém prijať s láskou odlišnosti tých, ktorí nie sú celkom podľa nášho gusta. Však predsa plánujeme spoločný večný život v nebi.

A teraz odpoveď na druhú otázku – sú naozaj nutné všetky tie pohyby? Nebolo by oveľa duchovnejšie vnútorné sústredenie duše bez zdôrazňovania tela? Nuž, možno by to bolo duchovnejšie, ale určite nie ľudskejšie. Boh nás nestvoril ako čisto duchovné bytosti, dal nám materiálne telo. Nie ako nejaký prídavok k duši. Nie ako niečo nadbytočné, čo musíme strpieť. Telo je pre človeka podstatné. Síce je smrteľné, v dôsledku prvého hriechu, ale v nebi, vo večnosti, nebudú „poletovať“ len naše nesmrteľné duše – budú znovu spojené s našimi telami. Boh nám potvrdil dôležitosť tela, keď sa narodil ako človek, s dušou i telom. Toto vtelenie bolo prvým a nevyhnutným krokom našej spásy. Boží Syn v tele žil, učil, konal zázraky. V tele bol pribitý na kríž, trpel a zomrel. Vzkriesený bol s telom, po svojom zmŕtvychvstaní nechodil po svete ako duch – učeníci sa ho dotýkali a jedli s ním. Po štyridsiatich dňoch aj s telom vystúpil do neba. A tak – vážme si svoje telo a počas omše ho využívajme na oslavu Boha. Stojme v úcte pred Bohom, sediaci pozorne počúvajte, v pokore si klaknime.

Na záver domáca úloha na najbližšiu nedeľu (a vlastne všetky nedele a prikázané sviatky). Je to úloha v súlade so Všeobecnými smernicami Rímskeho misála, čo je príručka k svätej omši platná pre celú Cirkev. Keď budeme vyznávať svoju vieru, tak pri slovách „ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny“ si miernym predklonom s vďakou a úctou pripomeňme to, že bez Vtelenia by nebolo ani Ukrižovania.

Deťčky, deti, deťSKÁ...

Rubrika pre menšie i väčšie deti

Zdá sa ti, že Biblia je kniha o dospelých pre dospelých?
Prezradím ti tajomstvo: každý dospelý bol kedysi dieťaťom.

V Biblii sa píše o deťoch rôzneho veku – pred narodením, počas pôrodu, v ranom detstve, aj v puberte. Niektoré z nich si pripomenieš pri lúštení krížovky. Aby ti to ľahšie išlo, máš tam aj súradnice, kde v Svätom písme nájdeš zmienku o tom dieťati.

HANA BALOGHOVÁ

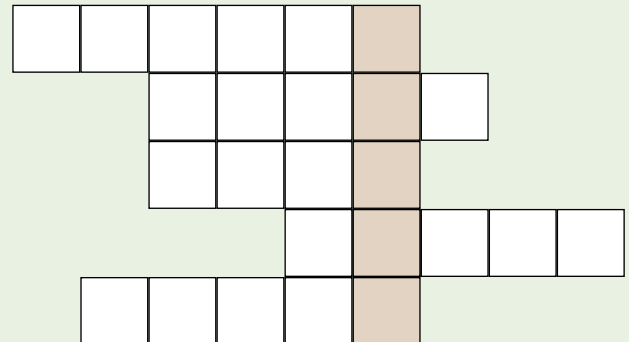
1 Od útleho detstva slúžil Bohu 1Sam 13

2 Pri narodení držal bratovi päť Gn 25, 24–26

3 Jeho meno znamená smiech Gn 21, 1–6

4 Bránil ovce pred levom 1 Sam 17, 33–36

5 Boží syn Lk 1, 26–35

Ešte nájdí správne čísla:

A = počet synov Abraháma

B = Ježišov vek, keď sa stratil Jozefovi a Márii v Jeruzaleme

C = počet dní pobytu Jonáša v bruchu veľryby

D = počet detí Zachariáša a Alžbety

Teraz si prečítaj, čo píše o deťoch evanjelista (tajnička) v kapitole číslo **A+B-C+D**.

Napíš mi verš 17 z tejto kapitoly.

Tešíme sa na odpovede!

Posielajte nám ich prosím na emailovú adresu nášho farského časopisu:
gebirah@teplicka.org

Zákony vesmíru

Kedy ste naposledy hľadeli v noci na hviezdy? Okrem toho, že je to ťažká romantika a chalani na to kedysi balili dievčatá, tak sa môžete aj veľa naučiť. Keď pozriete hore a uvidíte vesmír s jeho rôznymi telesami, galaxiami a prebiehajúcimi udalosťami, vidíte veci, ktoré nás – ľudstvo, ovplyvnili viac ako blížiac sa komunálne voľby. Zákony vesmíru a jeho vývoj spôsobili, že sme tam, kde sme. A to všetko núti k zamysleniu sa: odkiaľ to všetko je a kam to všetko vlastne smeruje.

MARTIN MOSNÝ

A síce vrelo odporúčam, teraz na jeseň, zahľadiť sa večer na oblohu a pozrieť si napríklad súhvezdie Leva s jeho krásnymi galaxiami, poprípade cez zimu vytiahnuť ďalekohľad a skúsiť nájsť zase na zimnej oblohe Veľkú hmlovinu v Orióne, ktorá bude vtedy viditeľná. Vedecké skúmanie vesmíru je v tomto podobné vedeckému skúmaniu obrazu od nejakého umelca. Veda vám opíše zloženie farieb, ktoré boli použité. Povie, akú štruktúru má plátno, na ktoré sa maľovalo. Povie vám, prečo tie farby na ňom chytajú akurát taký odtieň, aký chytajú. Ale nepovie vám, kto a prečo ten obraz namaloval.

Preto sa okrem neba oplatí venovať pozornosť aj tomu, čo sa deje na mieste, o ktorom sa zvykne hovoriť, že sa tam nebo spája so zemou. Bohoslužby v chráme. A hoci pohľad na Leva na jesennej oblohe alebo na Orión v zime je parádny, v nasledujúcich týždňoch nám liturgia nebude ponúkať o nič menej zaujímavé pohľady. Tak ako nám obloha počas roka dáva vidieť rôzne súhvezdia, tak nám liturgia dáva vidieť rôzne udalosti a pokúša sa nimi odpovedať na to, odkiaľ to všetko je a kam to smeruje.

A práve na jeseň s vyvrcholením liturgického roka si pripomíname aj vyvrcholenie ľudského života. Blížia sa takzvané dušičky, alebo oficiál-

ne spomienka na všetkých zosnulých veriacich, kedy si pripomíname vyvrcholenie života našich blízkych na zemi, to, čo voláme aj smrť.

Je trochu zvláštne, a Alex Hepburn to spieva v piesni Two point Four, že každý chce ísť do neba, ale nikto nechce umrieť. Aj svojim blízkym síce nebo želáme, ale nechceme, aby tam odišli. Pripomienka ich smrti, alebo inak povedané vyvrcholenia ich pozemského života, je ale veľký dar, lebo je to moment, kedy sa môžeme zamyslieť nad svojím vlastným životom. Ich smrť nám pomáha chápať náš život a jeho hodnotu.

A tak ako nám obloha na jeseň dáva do pozornosti krásne galaxie v súhvezdí Leva, Cirkev nám dáva do pozornosti, že 2. novembra si nespomíname na mŕtvych, ale na zosnulých. Je to slávnostná spomienka na všetkých zosnulých. Pre mŕtvych všetko skončilo, nie je čo sláviť. Ale zosnulý – defunctus – doslova označuje človeka, ktorý niečo dokončil. Zosnulý teda nie je mŕtvy, ale niekto, kto niečo dokončil, niečo dovŕšil. Je hotový. Inak môžeme povedať: je to dokončený človek. Prostredníctvom smrti dosiahol svoju plnosť. Čo teda hovorí liturgia 2. novembra? Že vďaka Ježišovmu posolstvu smrť prestáva vyvolávať strach, lebo už nie je znakom konca života, ale je pre človeka prechodom

k dosiahnutiu jeho maximálneho potenciálu, maximálnej krásy, maximálneho rozvoja. Nuž a tak, ako sa zmení obraz, ktorý nám po jeseni ponúkne zase zimná obloha, tak sa mení aj posolstvo, ktoré nám cez zimu ponúkne liturgia. Advent a Vianoce. Nedávno sa ma jedna kamarátka opýtala, čo pre mňa znamenajú Vianoce. Dost' dlho mi trvalo, než som na to prišiel. Odpoveď som našiel náhodou, keď som započul slová piesne Narodil sa Kristus Pán – veselme sa.

Pre mňa Vianoce najviac vystihuje fotka, ktorú urobil neznámy autor na konci 2. svetovej vojny v Spojených štátoch. Je to fotka, na ktorej sa ľudia na námestí objímajú a bozkávajú, smejú sa a tancujú od radosti, že skončila vojna, skončil smútok. Veci sa napravili a nadišiel pokoj.

Ľudstvo celé stáročia, snáď od svojho počiatku, čakalo na nápravu svojej smutnej situácie. Kedy sa veci dajú do poriadku, budú uzdravené a napravené. A na Vianoce je to vlastne tu. Na Vianoce by to malo byť ako na tých fotkách z New Yorku v štyridsiatom piatom, keď skončila vojna

a ľudia sa na uliciach objímali a tancovali, tešili sa a spievali. Tak ako zaznie aj v liturgií – veselme sa! Niečo hrozné – smutná doba – je za nami a všetko je prežiarené Spasiteľovým svetlom. S príchodom Boha – Ježiša všetko má zmysel a na prvom mieste je nádej! Už žiaden smútok nie je až taký smutný a žiadne nešťastie nie je až tak nešťastné. Nikdy v roku asi nemôžeme byť vďačnejší a veselší ako dnes. Na Vianoce je proste asi najradostnejší deň v roku, kedy môžeme od dojatia a radosti a z vďačnosti plakať a neskutočne oslavovať.

Takže keď sa v tomto nasledujúcom období zahľadíte večer na chvíľu na oblohu a uvidíte tú nádheru a naplní vás úžas a spýtate sa sami seba: ako? – pokračujte ďalej a spýtajte sa: prečo. A možno vás to zavedie práve do kostola. Na niektorú zo spomínaných liturgií. A tam vás naplní pokoj a radosť, lebo človek si uvedomí, že s Bohom je ten vesmír nad nami a náš život niečím úplne iným než by bol bez Neho.

